

Nr __08-1/15_ din _01/06/ 2021

APROB

_____/ semnat /____

__01__ iunie __2021

Maia BĂNĂRESCU

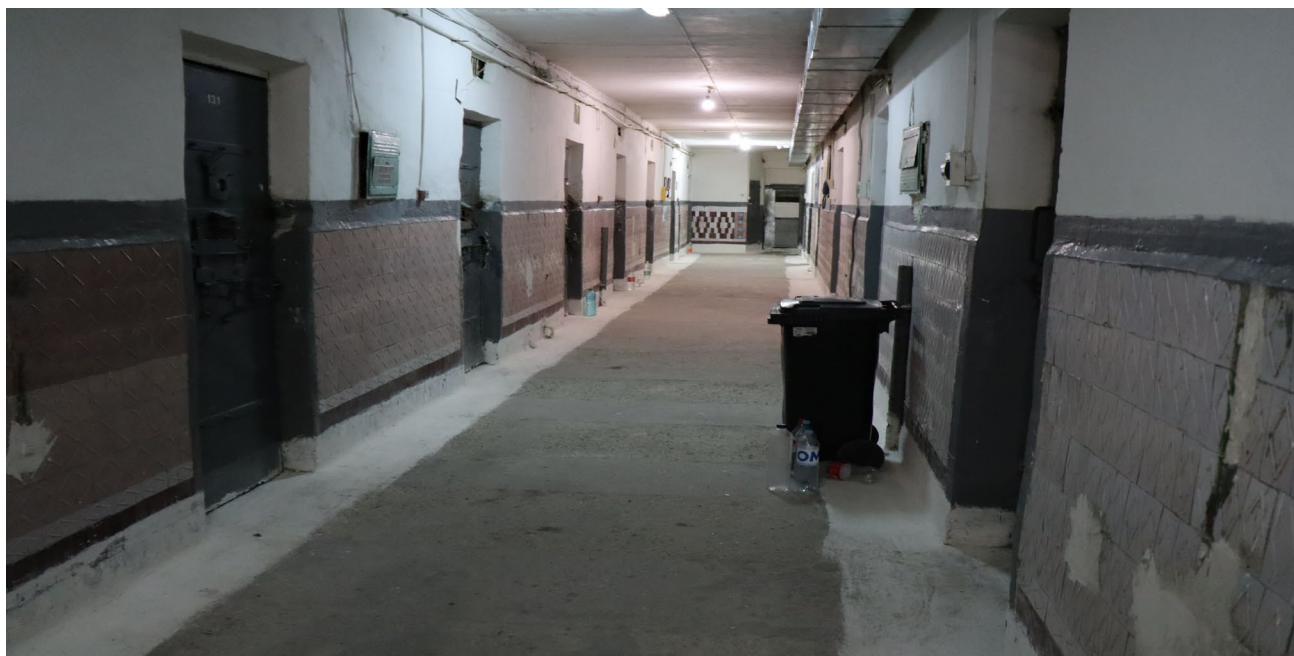
Avocatul Poporului pentru Drepturile Copilului¹

RAPORT PRIVIND VIZITA PREVENTIVĂ PENITENCIARUL NR.13 Chișinău

21 mai 2021

Raportul a fost elaborat de
angajații Oficiului Avocatului Poporului,
Direcția prevenirea torturii:

- *Iurie DUBENCO, consultant principal, Direcția prevenirea torturii OAP*
- *Diana MAZNIUC, consultant superior, Direcția prevenirea torturii OAP*
- *Alexandru ZUBCO, Șef direcție, Direcția prevenirea torturii OAP*

¹ În baza art. 3 a Hotărârii Parlamentului nr.4 din 04 februarie 2021 privind încetarea mandatului Avocatului Poporului (Ombudsmanului), până la numirea de către Parlament a unui nou Avocat al Poporului (Ombudsman), doamna Maia BĂNĂRESCU, Avocat al Poporului pentru drepturile copilului va îndeplini atribuțiile funcției de Avocat al Poporului (Ombudsman).

A. INFORMAȚII GENERALE DESPRE VIZITĂ

În conformitate cu dispozițiile paragrafului 8 din Regulamentul de organizare și funcționare a Oficiului Avocatului Poporului aprobat prin Legea nr.164/2015 și a art.24, al.2 din Legea cu privire la Avocatul Poporului nr.52/2014, a fost efectuată o vizită preventivă la Penitenciarul nr.13 CHIȘINĂU (*în continuare P13*).

Scopul vizitei:

Vizita a avut drept scop monitorizarea situației privind asigurarea garanțiilor împotriva torturii față de persoanele aflate în detenție și arestul preventiv la P13.

Standarde de monitorizare:

- 1) Normele CPT;
- 2) Rezoluția CES nr.663 C (XXIV) din 31/07/1957 privind Ansamblul de reguli minime pentru tratamentul deținuților;
- 3) Recomandarea Comitetului de miniștri ai statelor membre, referitoare la Regulile penitenciare europene REC (2006)2;
- 4) Rezoluția ONU nr.43/173 din 09/12/1988 privind Principiile pentru protecția persoanelor aflate sub orice formă de detenție sau închisoare;
- 5) Rezoluția ONU A/RES/57/199 din 18/12/2002 privind Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante;
- 6) Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO) (articolul 3), protocoalele la CEDO și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, Convenția europeană pentru prevenirea torturii și a pedepselor sau tratamentelor inumane sau degradante din 1987, precum și rapoartele Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (CPT) privind situația din Republica Moldova;
- 7) Codul de executare / Statutul Executării pedepsei de către condamnați.

NOTĂ: Aspectele relatate în Raportul de vizită descriu exclusiv situația din ziua monitorizării!

B. INFORMAȚII GENERALE DESPRE INSTITUȚIE

Penitenciarul nr.13-Chișinău este amplasat în municipiul Chișinău, str.Bernardazzi, 3 este un izolator de urmărire penală. Suplimentar, în instituție funcționează un sector de tip semiînchis pentru detenția condamnaților majori de gen masculin, antrenați la lucrări de deservire.

C. COOPERAREA

Administrația P13 a manifestat deschidere și cooperare pe durata vizitei. Angajații OAP nu au avut restricții la accesul în instituție, registre și spațiile de detenție. Angajații OAP au discutat cu DI Tudor MORARU, director interimar al P13, angajați și deținuți din instituția penitenciară.

Membrii echipei de vizită au inspectat în mod aleatoriu celulele deținuților adulți și în mod ținut celulele minorilor. Au fost monitorizate: celulele nr.138, nr.142 destinate pentru detenția deținuților antrenați la lucrări de deservire; nr.129 cu titlul de celulă de tranzit în carantină; nr.160, nr.162 și nr.145 – celule unde erau plasați deținuții minori; încăperea de preparare a hranei; și una din boxele de plimbare din instituție.

D. CONDIȚIILE DE DETENȚIE

Supraaglomerarea instituției:

- (1) La momentul vizitei, P13 asigura detenția a **860 de persoane** (*19 minori (dintre care 1 minoră); 46 femei și 795 bărbați*) pe un plafon de detenție de **570 persoane**. Indicatorii respectivi sugerează **o suprapopulare severă a instituției**, cu 290 persoane depășire peste plafonul minim de detenție;
- (2) Potrivit Ordinului Ministrului Justiției nr. 1159 din 19.12.2017 cu privire la aprobarea numărului maxim de persoane admis pentru deținere în P13, nu poate depăși custodierea a 570 persoane;
- (3) Supraaglomerarea instituției aduce o atingere gravă calității condițiilor de detenție, activitățile disponibile, îngrijirea medicală și psihologică, contribuie la radicalizare, are efecte negative asupra sănătății și bunăstării deținuților, constituie un obstacol în calea reabilitării sociale, reintegrării și supravegherii deținuților, și contribuie la crearea unui mediu periculos, complicat și nociv, inclusiv pentru personalul penitenciarului²;
- (4) **Plasarea persoanelor în continuare, în P13 este contraindicată, iar menținerea deținuților, în special a preveniților pe perioade îndelungate în condițiile de supraaglomerare, 23 din 24 ore în celulă, în spații înguste și improprii detenției ca atare, reprezintă acțiuni inumane și degradante. Efectele detenției îndelungate a preveniților (de la 3 luni și peste 12 luni) aduce atingere justiției umane.**
- (5) Complementar, Comitetul European pentru prevenirea torturii și tratamentelor sau pedepselor inumane sau degradante în cel de-al unsprezecelea Raport general de activitate, a nuanțat: „Faptul că un stat întemnițează un număr mare dintre cetățenii săi nu se poate explica într-un mod convingător printr-o rată ridicată a criminalității. Atitudinea generală a membrilor serviciilor responsabile cu aplicarea legilor și autoritățile judiciare trebuie, în parte, să fie responsabile. Trebuie, mai degrabă, revăzute legislațiile și practicile în vigoare în materie de detenție provizorie, de pronunțare a sentințelor, precum și multitudinea de sancțiuni non-privative de libertate disponibile.
- (6) Sub acest aspect, în lumina competenței instituțiilor penitenciare, specificată la alin.(1) art.11 din Legea cu privire la sistemul administrației penitenciare, nr.300 din 21.12.2017, fiind organe ce asigură executarea pedepselor de către persoanele condamnate la închisoare sau la detențiune pe viață, precum și detenția provizorie a persoanelor față de care a fost aplicată măsura arestului preventiv sau sancțiunea arestului contravențional, ar rezulta că supraaglomerarea severă nu poate fi imputată exclusiv P13.
- (7) Avocatul Poporului reamintește organelor procuraturii și instanțelor de judecată să aplice cât mai des măsurile alternative detenției preventive. Detenția în izolatoarele de urmărire penală, în special în penitenciarul nr.13 nu reprezintă unica soluție demnă atât pentru persoană, cât și pentru bugetul public. Urmează de înțeles că insuficiența critică de spațiu pentru detenție este de natură să constrângă instituțiile penitenciare (P13) să găzduiască deținuții în condiții materiale necorespunzătoare.
- (8) Instanțele de judecată urmează să revizuiască regulat temeinicia menținerii persoanelor în arest preventiv îndelungat. Preveniții nu trebuie să sufere, din cauza tergiversării urmăririi penale sau examinării cauzelor penale, fie alte chestiuni tehnice nejustificate.

² Rezoluția Parlamentului European din 05 octombrie 2017 nr.2015/2062 (INI) referitoare la sistemele penitenciare și condițiile din închisori;

Celulele nr. 138 și 142 (Postul nr.14): -

- (1) **NOTĂ: în atenția instituției penitenciare nr.13! Orice act de intimidare, presiune asupra persoanelor aflate în celulele nominalizate în raportul de vizită, vor fi considerate de Avocatul Poporului ca imixtiune în activitatea de prevenire a torturii și va sancționată conform legislației în vigoare.**
- (2) Spațiul total al celei nr.138 constituie 18,7 m², dintre care spațiul locativ echivalează cu cca 16,5 m². La momentul vizitei, celula nr. 138 găzduia 5 deținuți de genul masculin. Deținuții aveau acces liber și nelimitat la apă curgătoare prin două robinete. În celulă sunt 6 paturi metalice cu două niveluri (supraetajate). Fiecare deținut din cei patru aveau un pat individual de dormit în celulă cu lenjerie de pat și saltele proprii (procurate pe cont propriu sau transmise de rude).
- (3) Prezența paturilor ce exced numărul de deținuți admisibil conform cerinței de 4m² de suprafață locativă pentru fiecare persoană privată de libertate (inclusiv spațiul ocupat de mobilier, dar nu cel ocupat de instalațiile sanitare) indică asupra faptului că, celula urmează să găzduiască 6 persoane, ceea ce presupune pentru persoanele private de libertate, spații neigienice și extrem de mici; o lipsă constantă de intimitate (chiar și atunci când se folosesc utilitățile sanitare); tensiune crescută și, prin urmare, violență între persoanele private de libertate.
- (4) Atunci când un deținut dispune în camera colectivă de un spațiu personal cuprins între 3 și 4 m², factorul spațiu rămâne un element important în aprecierea caracterului adecvat sau inadecvat al condițiilor de detenție, iar spațiul personal mai mic de 3 m² într-o cameră comună generează o solidă prezumție de încălcare a articolului 3 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.
- (5) Este de menționat că deținuții au realizat lucrări de îmbunătățire a spațiului locativ pe cont propriu (montarea teracotei pe podea, restaurarea pereților, instalarea unei mini-bucătării) pentru a depăși criza detenției în condiții materiale incompatibile. Se observă tendința din partea locatarilor de a menține celula în stare curată. Realizarea reparațiilor substanțiale din contul deținuților nu absolvă P13 de obligațiunea de asigurare a condițiilor demne de trai persoanelor aflate în custodie!
- (6) Sistemul de ventilare este necorespunzător. Prezența igrasiei pe pereții celei și în interiorul blocului sanitar era evidentă, fapt ce poate dăuna stării de sănătate.
- (7) Geamul era de dimensiuni mici. Respectiv, există insuficientă lumină naturală. Aerisirea se realiza prin deschiderea geamului, fiind unica sursă de aerisire. Aerul proaspăt și lumina naturală nu pătrundeau în măsură suficientă. Deținuții sunt nevoiți să mențină conectată lumina electrică pe perioada zilei.
- (8) Interiorul celei prezenta un nivel ridicat de umiditate a aerului, produsă de lipsa ventilației, spălarea și uscarea rufelor în interiorul celei, ceea ce facilitează apariția acarienilor de praf și sporilor de mucegai.
- (9) Avocatul Poporului subliniază că, „Spațiile de detenție, în special, cele destinate cazării deținuților pe timpul nopții, trebuie să respecte demnitatea umană și intimitatea, și să întrunească standardele minime sanitare și de igienă, ținându-se cont de condițiile climatice

și, în special, de suprafața de locuit, volumul de aer, iluminare, sursele de încălzire și ventilație”.³

- (10) Nerespectarea exigențelor de igienă, accesul necorespunzător la lumina naturală și aerul proaspăt și lipsa ventilației adecvate, poate angaja răspunderea statului în temeiul articolului 3 CoEDO: „statul trebuie să se asigure că o persoană este deținută în condiții compatibile cu respectarea demnității sale umane, că modul și metoda de executare a măsurii nu o supun la stres sau greutate care depășesc nivelul inevitabil de suferință inerent în detenție și că, date fiind nevoile practice ale detenției, sănătatea și bunăstarea sa sunt asigurate în mod adecvat”.⁴

Foto OAP P13 celula 138 igrasie blocul sanitar 21/05/2021

³ Recomandarea Rec (2006)2 a Comitetului de Miniștri cu privire la Regulile Penitenciare Europene, adoptată la 11 ianuarie 2006, la cea de-a 952-a reuniune a Miniștrilor Delegați, subpct.1 și 2 din pct.18 Partea a II-a.

⁴ CtEDO, cauza Kulikov c. Rusiei, 27.11.2012; cauza Butko c. Rusiei, 12.11.2015.

- (11) Spațiul total al celulei nr.142 constituie 18,9 m², dintre care spațiul locativ echivalează cu cca 16,7 m². La momentul vizitei, celula nr. 142 găzduia 2 deținuți de genul masculin. Deținuții aveau acces liber și nelimitat la apă curgătoare prin robinetul din baie.
- (12) De asemenea, deținuții aveau acces la instalațiile de baie/duș o dată pe săptămână. Unul dintre robinete prezente în celulă era destinat asigurării igienei toaletei ce se afla în interiorul wc-ului. În lipsa unor condiții, deținuții sunt constrânși să utilizeze chiuveta în diverse scopuri: igiena personală, spălarea hainelor și lenjeriei de corp, precum și spălarea tacâmurilor și veselei, etc.
- (13) În celulă sunt 6 paturi metalice cu două niveluri (supraetajate). Fiecare deținut din cei patru aveau un pat individual de dormit în celulă cu lenjerie de pat și saltele proprii (procurate pe cont propriu sau transmise de rude).
- (14) Prezența paturilor ce exced numărul de deținuți admisibil conform cerinței de 4m² de suprafață locativă pentru fiecare persoană privată de libertate (inclusiv spațiul ocupat de mobilier, dar nu cel ocupat de instalațiile sanitare) indică asupra faptului că, celula urmează să găzduiască 6 persoane, ceea ce presupune pentru persoanele private de libertate, spații neigienice și extrem de mici; o lipsă constantă de intimitate (chiar și atunci când se folosesc utilitățile sanitare); tensiune crescută și, prin urmare, violență între persoanele private de libertate.
- (15) Atunci când un deținut dispune în camera colectivă de un spațiu personal cuprins între 3 și 4 m², factorul spațiu rămâne un element important în aprecierea caracterului adecvat sau inadecvat al condițiilor de detenție, iar spațiul personal mai mic de 3 m² într-o cameră comună generează o solidă prezumție de încălcare a articolului 3 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.
- (16) Sistemul de ventilare este necorespunzător. Prezența igrasiei pe pereții celulei și în interiorul blocului sanitar era evidentă și pronunțată, fapt ce poate dăuna stării de sănătate.
- (17) Deținuții au pretins prezența insectelor parazitare (purici). Unul dintre locatari avea înțepături multiple pe corp urmare a insectelor parazitare.
- (18) Podeaua era din beton, acoperită cu un covor transmis de rude.
- (19) Geamul era de dimensiuni mici și bruiat de unul din turnurile edificiului. Această construcție din afara celulei blochează accesul luminii solare în interiorul celulei, respectiv deținuții sunt în întuneric și cu lumina electrică permanent conectată. Respectiv, există insuficientă lumină naturală. Aerisirea se realiza prin deschiderea geamului, fiind unica sursă de aerisire. Aerul proaspăt și lumina naturală nu pătrundeau în măsură suficientă. Deținuții sunt nevoiți să mențină conectată lumina electrică pe perioada zilei.
- (20) Interiorul celulei și băii prezenta un nivel ridicat de umiditate a aerului, produsă de lipsa ventilației, spălarea și uscarea rufelor în interiorul celulei, ceea ce facilitează apariția acarienilor de praf și sporilor de mucegai.
- (21) Prezența firelor electrice neizolate la fel, prezintă un pericol pentru securitatea deținuților.
- (22) Avocatul Poporului subliniază că, „Spațiile de detenție, în special, cele destinate cazării deținuților pe timpul nopții, trebuie să respecte demnitatea umană și intimitatea, și să îndeplinească standardele minime sanitare și de igienă, ținându-se cont de condițiile climatice și, în special, de suprafața de locuit, volumul de aer, iluminare, sursele de încălzire și ventilație”.⁵

⁵ Recomandarea Rec (2006)2 a Comitetului de Miniștri cu privire la Regulile Penitenciare Europene, adoptată la 11 ianuarie 2006, la cea de-a 952-a reuniune a Miniștrilor Delegați, subpct.1 și 2 din pct.18 Partea a II-a.

- (23) Nerespectarea exigențelor de igienă, accesul necorespunzător la lumina naturală și aerul proaspăt și lipsa ventilației adecvate, poate angaja răspunderea statului în temeiul articolului 3 CoEDO: „statul trebuie să se asigure că o persoană este deținută în condiții compatibile cu respectarea demnității sale umane, că modul și metoda de executare a măsurii nu o supun la stres sau greutatea care depășesc nivelul inevitabil de suferință inerent în detenție și că, date fiind nevoile practice ale detenției, sănătatea și bunăstarea sa sunt asigurate în mod adecvat”.⁶
- (24) Calitatea alimentației la fel, este o problemă. Deținuților le este frică să o consume, pentru a nu se îmbolnăvi, respectiv acced la produsele alimentare transmise de rude. Depozitarea produselor alimentare, are loc într-un frigider, procurat de rudele deținuților.

Foto OAP P13 celula142 bloc sanitar 21.05.2021

⁶ CtEDO, cauza Kulikov c. Rusiei, 27.11.2012; cauza Butko c. Rusiei, 12.11.2015.

Foto_OAP_P13_produs alimentar pește_21/05/2021

Foto_OAP_P13_celula 142_fire electrice_21/05/2021

Celula nr.129 (Postul nr.14): -

- (25) Spațiul total al celei nr.129 era de cca 12 m², dintre care spațiul locativ echivalează cu cca 6 m². La momentul vizitei, celula găzduia o persoană de genul masculin, aflat de cca 7 zile.
- (26) Deținutul avea acces la apă, doar din robinetul din interiorul wc-ului.
- (27) Celula avea 4 paturi metalice de două nivele, poziționate pe ambele părți a pereților. Pe unul dintre paturi era o saltea veche, transmisă de administrație. Lenjeria era puternic uzată.
- (28) Aranjamentele din celulă sunt departe de a satisface condițiile unei detenții demne și umane.
- (29) Grupul sanitar, fiind separat integral de la podea până la 20 cm de plafon de spațiu locativ al celei prin pereți de cărămidă și fără ușă de acces, era insalubru și lipsea ventilarea, iar toaleta „turcească” era astupată pentru a împiedica pătrunderea în celulă a mirosului și a insectelor. În aceste condiții, grupul sanitar reprezintă o sursă de mirosuri pestilențiale și infecții, constituind pericol real pentru sănătatea deținuților.
- (30) Posibilități de mișcare în interiorul celei sunt minime. În condițiile plasării mai multor deținuți, aceasta posibilitate este practic dificil de realizat. Deținutul prezent în celula respectivă, era deja afectat de condițiile în care era plasat, și demotivat de motivele acuzării/ situația sa ulterioară.
- (31) Potrivit subpct.1-3 ale pct.19 Partea a II-a din Recomandarea Rec(2006)2 a Comitetului de Miniștri, „în orice moment, toate spațiile dintr-un penitenciar trebuie să fie menținute într-o stare adecvată. Celulele sau celelalte spații destinate deținuților trebuie să fie curate. Deținuții trebuie să aibă acces la instalații sanitare igienice, care să le protejeze intimitatea.”

Foto_OAP_P13_celula 129_bloc sanitar_21/05/2021

Foto_OAP_P13_celula 129_bloc_sanitar_21/05/2021

Celulele nr.160, 162 și 145 (Postul nr.15): -

- (32) În celula nr.160 găzduiau 5 minori aflați în arest preventiv de la 1 la 7 luni. Celula era dotată cu 8 paturi metalice suprapuse cu două niveluri.
- (33) Iar, în celula nr.162 locuiau alți 5 minori aflați în arest preventiv. Celula era dotată cu 8 paturi metalice suprapuse cu două niveluri. La momentul vizitei, minorii din celula 162 erau implicați în cadrul unei ore tematice realizată de serviciul reintegrare socială.
- (34) Fiecare minor avea propria lenjerie de pat. În celule există noptiere și nu există dulapuri pentru depozitarea hainelor. Respectiv, deținuții își păstrează hainele și bunurile personale pe paturile de dormit și sub acestea.
- (35) Condițiile materiale din ambele celule, nu sunt compatibile și acomodate detenției minorilor preveniți.
- (36) Dacă în celulele adulților există TV sau radiou, în celulele minorilor aceste facilități nu există. Respectiv, minorii 23/24 ore își petrec majoritatea timpului de detenție în celulă, fără ocupație (cu excepția orelor gimnaziale).
- (37) Prezența paturilor ce exced numărul de deținuți admisibil conform cerinței de 4m² de suprafață locativă pentru fiecare persoană privată de libertate (inclusiv spațiul ocupat de mobilier, dar nu cel ocupat de instalațiile sanitare) indică asupra faptului că, celula urmează să găzduiască 6 persoane, ceea ce presupune pentru persoanele private de libertate, spații neigienice și extrem de mici; o lipsă constantă de intimitate (chiar și atunci când se folosesc utilitățile sanitare); tensiune crescută și, prin urmare, violență între persoanele private de libertate.
- (38) Atunci când un deținut dispune în camera colectivă de un spațiu personal cuprins între 3 și 4 m², factorul spațiu rămâne un element important în aprecierea caracterului adecvat sau inadecvat al condițiilor de detenție, iar spațiul personal mai mic de 3 m² într-o cameră

comună generează o solidă prezumție de încălcare a articolului 3 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale.

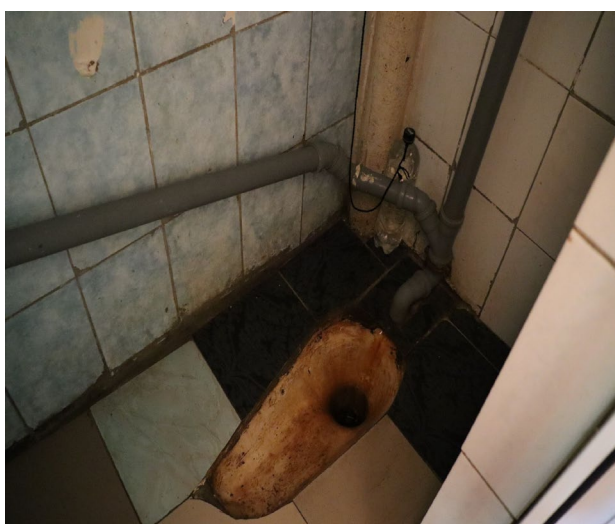
- (39) Blocurile sanitare din ambele celule erau într-o stare deplorabilă. Ușile de la blocurile sanitare erau încovoiate și deteriorate de la aplicarea loviturilor.
- (40) Grupurile sanitare, fiind separate integral de la podea până plafonul spațiului locativ al celulelor cu ușă de acces, erau insalubre și lipsea ventilarea, iar toaleta „turcească” era astupată pentru a împiedica pătrunderea în celulă a mirosului și a insectelor. În aceste condiții, grupurile sanitare reprezentau o sursă de mirosuri pestilențiale și infecții, constituind pericol real pentru sănătatea deținuților minori.
- (41) Pe pereții ușii de acces în celulă au fost observate cabluri electrice neizolate.
- (42) Din cauza lipsei ventilării corecte, în celule predomină un miros ascuțit, umiditate înaltă și igrasie pe pereți.

Foto_OAP_P-13_celula160_bloc_21.05.2021

Foto_OAP_P-13_celula160_ușa_bloc_sanitar_21.05.2021

Foto_OAP_P-13_celula160_bloc_sanitar_21.05.2021

Foto_OAP_P-13_celula162_ușa_bloc_sanitar_21.05.2021

Celula nr. 145: -

- (43) La momentul vizitei, în celula nr.145 era deținut un minor de o perioadă îndelungată.
- (44) Angajații P13 au precizat că minorul a fost plasat de unul singur în celula respectivă pe motiv de securitate (în lipsa unei cereri scrise conform art.206 Cod de executare). Printre motivele enunțate au fost nedorința masei deținuților minori de a fi deținuți în comun cu acesta, din cauza infracțiunii de care este acuzat. Acest aspect evidențiază influența subculturii criminale în rândul minorilor, efecte extrem de negative în sistemul penitenciar.
- (45) Starea fizică și psihică a deținutului minor arată la stres, anxietate și frică, etc.
- (46) Condițiile materiale din celula 145 și blocul sanitar erau deplorabile.
- (47) Podeaua și pereții erau acoperiți cu teracotă, iar geamul era din termopan.
- (48) Deținutul își usca hainele în celulă. În wc-ul era improvizată o sticlă din plastic care era utilizată pentru procesul de îmbăiere. Chiuveta și robinetul cu apă, la fel sunt amplasate în wc.

Foto_OAP_P13_celula 145_21/05/2021

- (49) Avocatului Poporului consideră că menținerea unor condiții de detenție compatibile cu respectarea drepturilor omului, surplus racordate la interesul minorului, la conceptul de creare a unui climat favorabil dezvoltării personalității, ceea ce ar presupune: conservarea mediului îngrijit-igienic, lipsit de ingerințe externe nefavorabile creșterii sănătoase (consum de alcool, dezvoltarea subculturilor criminale) – este în putere de a modifica deprinderi de viață, de a-i acomoda pe deținuții cu respectarea valorilor comunității. Or, este bine cunoscut că tratamentul caracterizat de bunăvoință, de deschidere pentru acordarea ajutorului devine un mesaj clar: angajații penitenciarului sunt intermediari ai refacerii comportamentale.

- (50) Condițiile de detenție trebuie să se perfecționeze în măsură de a elimina simțământul privării de libertate și de resimțire a celui de parcurgerea unui curs intensiv de reeducare urmează a se implementa cu titlu de principiu.
- (51) Din aceste considerente, Avocatul Poporului consideră că administrația P13 este responsabilă pentru îmbunătățirea condițiilor materiale de detenție, care dincolo de efectele comodității fizice pe care le poartă, sunt și un stimulent de ordin psihologic.

Boxa de plimbare (Postul intern nr.1): -

- (52) Echipa de vizită critică dur maniera în care este asigurat dreptul la plimbare.
- (53) Dincolo de aspectul arhaic al boxei de plimbare de la postul intern nr.1, generate de lipsa unui propriu-zis acoperiș, prezența igrasiei, căderea tencuielii, umiditate, lumina solară pătrunde doar prin acoperișul improvizat, bucăți de foi de ardezie deteriorate, lipsa unor aranjamente care ar permite recreerea fac imposibilă resimțirea unei modificări de climat.
- (54) De facto, boxa de plimbare ar putea fi egalată unei celule amplasate în externul instituției.
- (55) Mai mult prezența unor frânghii, a unor instalații asistă la consumarea unor acte suicidale, de altfel, membrii echipei de vizită sugerează înlăturarea acestor obiecte din incinta boxelor de plimbare.
- (56) Lipsa sistemului de monitorizare video a boxelor de plimbare complică modul de supraveghere a deținuților, adițional, instituirea per viitor a unui asemenea instrument ar implica sporirea numărului de observatori disponibilizați pentru satisfacerea obligației.

Foto_OAP_P13_boxa de plimbare_Postul 1_21/05/2021

Foto_OAP_P13_boxa de plimbare_Postul 1_21/05/2021

(57) Avocatul Poporului consideră oportună inițiativa montării unor camere video de supraveghere, precum și asigurarea unei reparații capitale a spațiului de plimbare, considerând: un asemenea mod de control ar putea preîntâmpina apariția evenimentelor nefaste. **De altfel, potrivit sintezei operative din 10/02/2021 în această boxă a avut loc un act de suicid. Din aceste considerente, Avocatul Poporului încurajează intensificarea mecanismelor de control, avându-se în vedere și numericul persoanelor deținute, care adesea face imposibil control fizic permanent. Soluția alternativă identificată de administrația instituției penitenciare este una prețioasă și speră Avocatul Poporului că va fi apreciată inclusiv de Administrația Națională a Penitenciarelor;**

Încăperea pentru prepararea hranei: -

- (58) Observatorii au remarcat indicatori pozitivi în partea ce ține de întreținerea încăperii predestinate preparării alimentelor, renovată în proporție de 80% în 2020.
- (59) Utilajele procurate, aspectul secției sugerează încredere: normele de siguranță sunt respectate. A fost modernizat procesul de preparare al bucatelor, echipamentele procurate fiind compatibile cu normele de siguranță. În mod consolidat, serviciul a fost certificat în anul 2019, fapt care confirmă corespunderea acestuia cu exigențele legale. Alături, un aspect tangențial pozitiv a fost prezentat de antrenarea a 5 deținuți în procesul de preparare al meselor.
- (60) Registrele existente erau completate corect.
- (61) Cu toate acestea, au fost remarcate deficiențe precum: meniul predestinat deținuților este unul precar, deși se mizează pe individualizarea acestuia pentru categoria deținuților minori, acuzatori de suferințe fizice, membrii echipei de vizită îndeamnă îmbogățirea mesei alimentare. Alături, angajații instituției penitenciare au precizat că: în unele cazuri, când depozitul alimentar este epuizat, unele alimente nu sunt furnizate în conformitatea meniului standardizat, situație care ulterior se rectifică, prin substituirea produselor.
- (62) Adicional, la evaluarea componentei – cum sunt alimentați deținuții care sunt escortați în ședințe de judecată, angajații instituției penitenciare au menționat: dacă sunt escortați către Curtea de Apel, caz în care sunt reținuți pentru o perioadă mai îndelungată, primesc la pachet alimente; în referința escortării către instanțele de fond, unde petrec aproximativ 3 ore, nu primesc la pachet alimente, asigurându-li-se în același timp: porția de alimente la reîntoarcere.
- (63) Totuși deținuții, au susținut că hrana furnizată este una de proastă calitate, fapt pentru care le subsituie cu coletele alimentare, transmise de rude.

Foto_OAP_P-13_încăperea de preparare a hranei_21.05.2021

Sală predestinată video-conferințelor

- (64) În 2021, grație unor fonduri externe, în incinta blocului administrativ, a fost amenajată o sală predestinată video-conferințelor sau întrevederilor de scurtă durată cu rudele deținuților;
- (65) De altfel, îndatorat acesteia, deținuții pot uza de apărarea drepturilor sale la distanță.
- (66) Observatorii au remarcat 3 cabine dotate cu dispozitive performante, cu lămpi bactericide. Administrația instituției penitenciare a menționat că se intenționează utilizarea sălii și

pentru organizarea întrevederilor cu reprezentanții convenționali, de altfel, construcția cabinelor – mobilarea unei sticle despărțitoare a 2 module, permite acest fapt.

- (67) Până la momentul vizitei, sălile respective nu au fost utilizate. De facto, rudele ar trebui să intre în penitenciar ca să ajungă în sala de întrevederi improvizată, respectiv să contacteze deja cu alte persoane (în contextul prevenirii răspândirii SARS-CoV-2), ceea ce împiedică deocamdată realizarea opțiunii întrevederilor prin boxele protejate.
- (68) Aparent, în opinia echipei de vizită, utilizarea boxelor pentru întrevederile de scurtă durată cu rudele și comunicarea prin telefon și menținerea contactului doar în formă vizuală, alături de supraveghetori, cu/ fără alți deținuți în aceeași încăpere **nu este** cea mai optimă soluție și poate aduce atingere vieții intime și private, inclusiv poate afecta emoțional starea psihică a deținuților și membrilor de familie, inclusiv copiilor. Este imoral să stopezi îmbrățișările din partea membrilor familiei sau copiilor cu tații/ mamele lor aflate în detenție, în contextul deprinderilor și tradițiilor autohtone.

Foto_OAP_P13_boxa pentru întrevederi_21/05/2021

Aflarea îndelungată în arestul preventiv: -

- (69) La momentul vizitei, au fost atestați deținuți care au invocat că se află **în arest preventiv timp de 7, 6, 3 ani**, deși, potrivit Codului de procedură penală al R. Moldova, arestul preventiv nu poate depăși maxim 12 luni.
- (70) Motivele pentru care preveniții se află în detenția îndelungată, fără vreo soluție pe caz, potrivit acestora, ar fi: nefuncționarea legii; indiferența și abuzul unor procurori și judecători; tergiversarea intenționată a cauzei.
- (71) Aparent, toți preveniții (inclusiv minorii) erau disperați și afectați psihologic de faptul aflării lor în detenție îndelungată și de lipsa soluțiilor pe cazurile lor.

- (72) Echipa de vizită nu a studiat dosarele intervievaților, or aceasta nu a fost obiectivul vizitei. Totuși, Avocatul Poporului reamintește organelor procuraturii și instanțelor de judecată să aplice cât mai des măsurile alternative detenției preventive.
- (73) Detenția în izolatoarele de urmărire penală, în special în penitenciarul nr.13 nu reprezintă unica soluție demnă atât pentru persoană, cât și pentru bugetul public. Urmează de înțeles că insuficiența critică de spațiu pentru detenție este de natură să constrângă instituțiile penitenciare să găzduiască deținuții în condiții materiale necorespunzătoare.
- (74) Avocatul Poporului invită structurile de stat să se mobilizeze înspre depășirea actualei stări de fapt, demers ce-ar presupune: aplicarea arestului preventiv în strictă chemare a circumstanțelor cauzei; îmbunătățirea condițiilor de detenție prin intermediul alocării surselor materiale suficiente pentru a transforma centrele de detenție în veritabile instituții de promovare a reîncadrării sociale, fiind recunoscut - în prezent acestea se ocupă numai de izolarea unui potențial pericol social.

Aspecte vulnerabile susținute de P13: -

- (75) Plasarea minorilor în Penitenciarul nr. 13 – mun. Chișinău compromise resocializarea acestei categorii de deținuți, întrucât climatul general, dar și influența adulților deținuți devin factori de tulburare a procesului de modificare al sistemului de valori al deținuților minori. Administrația instituției susține că deși standardele de limitare a legăturii dintre cele 2 categorii de deținuți sunt respectate, prin plasarea în celule distincte, contactul dintre acestea este inevitabil, astfel, dezvoltarea subculturilor criminale este pasibilă prin: strigăte dintr-o celula în alta; comunicarea în timpul escortării spre instituțiile judecătorești. Alăturat, administrația instituției penitenciare nr. 13 consideră că pentru a se purcede la o veritabilă reeducare a deținuților minori, pentru a se evita fenomenul recidivei, este incontestabil necesar a se plasa deținuții minori într-o instituție constitutiv destinată acestora.
- (76) Incapacitatea de a ajunge la un compromis cu deținuții care recurg la automutilări, la forme de proteste reprezentate prin greva foamei, care survin din momentul emiterii sentințelor de condamnare, moment considerat a fi de răscruce pentru deținut, de lovitură emoțională puternică. În același timp, administrația instituției penitenciare nr. 13 consideră că unii deținuții recurg la asemenea acțiuni pentru a beneficia de anumite facilități.
- (77) Administrația instituției penitenciare nr. 13 a precizat că organele procuraturii rareori desfășoară acțiuni de control asupra fenomenelor auto-vătămătoare.
- (78) Lipsa sistemului de monitorizare video a boxelor de plimbare complică modul de supraveghere a deținuților, adițional, instituirea per viitor a unui asemenea instrument ar implica sporirea numărului de observatori disponibilizați pentru satisfacerea obligației.
- (79) Reticența manifestată de deținuți în partea ce ține de încadrarea în activitățile gospodărești ale instituției penitenciare. O asemenea pasivitate, este considerată de administrația Penitenciarului nr. 13 drept una profund negativă, atât pentru situația personală a deținutului, cât și pentru funcționalitatea centrului de detenție.

Aspecte pozitive susținute de P13: -

- (80) Au fost demarate reparații cosmetice în 6 celule;
- (81) A fost reparată secția medicală, iar în 2021 urmează a fi realizată certificarea serviciului;

- (82) A fost reparată constitutiv încăperea de preparare a alimentației din fondurile alocate de Administrația Națională a Penitenciarelor;
- (83) Sunt amenajate celule predestinate deținuților cu dizabilități. Au fost inițiate demersuri către Administrația Națională a Penitenciarelor pentru procurarea adițională a instrumentelor necesare acestei categorii distincte de deținuți;
- (84) Au fost inițiate cursuri de reintegrare socială, frecventate de către deținuți, care au ca obiect: rolul familiei în comunitate; rolul pro-activ în cadrul societății; consecințele nefaste produse de consumul de substanțe psihotrope;
- (85) Plasarea deținuților în izolator a fost stopată. Izolatorul disciplinar este utilizat doar în circumstanțe extreme. De regulă, sancțiunea disciplinară sub formă de izolare, nu este aplicată de administrația instituției penitenciare;

E. CONCLUZII/ PROPUNERI:

- (86) În conținutul *Observațiilor finale privind cel de-al treilea raport periodic al Republicii Moldova*, adoptate în cadrul reuniunilor 1600 și 1602 din 27 și 28 noiembrie 2017 de către Comitetul împotriva torturii, se accentuează că „Republica Moldova trebuie să-și intensifice eforturile pentru a aduce condițiile din locurile de detenție la standardele internaționale, cum ar fi Ansamblul de reguli minime ale Națiunilor Unite pentru tratamentul deținuților (*regulile Nelson Mandela*), inclusiv prin asigurarea condițiilor materiale și de igienă adecvate pentru deținuți, inclusiv iluminare naturală și artificială suficientă, sisteme de canalizare și instalații sanitare adecvate, inclusiv veceuri și dușuri, încălzirea celulelor, ventilare suficientă, calitatea și cantitatea adecvată a mâncării, așternuturi, paturi și obiecte de igienă personală, îngrijire medicală, activități în aer liber și vizite ale membrilor familiei”.⁷
- (87) La cea de-a 1377-a reuniune din 4 iunie 2020, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a reamintit că combaterea supraaglomerării și îmbunătățirea condițiilor materiale de detenție sunt vitale, de asemenea, pentru a asigura o buna funcționare a căilor de atac interne, a încurajat puternic autoritățile să-și mențină eforturile pentru a realiza în continuare progrese în aceste domenii.
- (88) Potrivit **Raportului anual de activitate al Consiliului pentru prevenirea torturii** (2018), condițiile materiale de detenție în celulele instituției penitenciare nr.13 rămân departe de a fi satisfăcătoare. Multe celule sunt într-o stare de igienă nesatisfăcătoare. Accesul la lumina naturală este limitat din cauza dimensiunilor mici ale ferestrelor și a existenței unor obiecte externe care împiedică pătrunderea luminii naturale. De asemenea, aerisirea artificială nu funcționează în majoritatea celulelor. Adițional, celulele sunt într-o stare igienică proastă, paturi înguste cu saltele adesea uzate. Instalațiile sanitare (chiuvete, toalete) sunt, în general, insalubre. Lucrurile personale ale deținuților sunt depozitate în geți, sub pat. Deținuții adesea dorm pe saltele murdare și uneori goale. Sunt, de asemenea, restanțe privind asigurarea cu haine a deținuților. Nivelul de supraaglomerare, observat de CPT, într-un număr de celule este inacceptabil”.
- (89) Potrivit **Raportului Comitetului european pentru prevenirea torturii** (2020) „în ciuda unor îmbunătățiri aduse condițiilor materiale la P13, în general, condițiile de detenție în

⁷ Pct.18(c) din Observațiile finale privind al treilea raport periodic al Republicii Moldova, adoptate de Comitetul împotriva torturii la cea de-a 62-a sesiune (6 noiembrie – 6 decembrie, 2017)

unitate au rămas nesatisfăcătoare, inclusiv în ceea ce privește starea de reparație, igiena, ventilația și accesul la lumina naturală, precum și supraaglomerarea în unele celule. Astfel, condițiile generale de detenție existente în P13 sunt pasibile de a viola art. 3 al CoEDO. Cu titlu de exemplu: ca și în trecut, multe celule se aflau într-o stare precară de reparare, aveau acces limitat la lumina naturală (*ferestre celulare mici, acoperite cu grile metalice multistrat*) și erau slab ventilate. În plus, starea generală de igienă a lăsat de dorit, depunându-se și plângeri care semnalează infestarea celulelor cu gândaci și cu șobolani. Adicional, toaletele din celulele cu ocupare multiplă, erau încă partiționate doar parțial. De asemenea, Delegația a dat peste cazuri de distribuție inegală a deținuților între celule; într-adevăr, acesta a fost un indicator al unei ierarhii informale puternice existente în instituție. CPT recomandă, printre altele, ca deținuții să fie distribuiți uniform în celule, obiectivul fiind acela de a oferi cel puțin 4 m² de spațiu locativ per deținut în celule cu ocupare multiplă. Alăturat, s-a remarcat: majoritatea deținuților petrec 22 sau 23 de ore închiși în celulele lor, nefiind antrenați în activități de ocupare a timpului. Comitetul recomandă autorităților moldovenești să-și dubleze eforturile pentru creșterea numărului de deținuți care participă la activități organizate. Scopul unei asemenea inițiative ar trebui să devină: toți deținuții, indiferent de statutul lor juridic, urmează a petrece o parte rezonabilă a zilei în afara celulelor lor, angajați în activități cu scopuri variate. Într-o manieră deopotrivă alarmantă, CPT a constatat: deținuților nu li se furnizează obiecte pentru întreținerea igienei personale, mai mult, dușul poate fi realizat doar o dată per săptămână. În ceea ce privește mai precis situația din P13, CPT a fost foarte îngrijorat de faptul: construcția unei noi închisori din Chișinău a fost din nou amânată. Autoritățile moldovenești trebuie să fie neclintite în eforturile lor de a sista activitatea acesteia și de a identifica soluții alternative pentru asigurarea detenției. CPT îndeamnă autoritățile moldovenești să urgenteze procesul de construcție a noului penitenciar, expediindu-i și planul etajat de construcție al noului centru de detenție”.

- (90) **Raportul privind respectarea Drepturilor și Libertăților Omului în Republica Moldova (2019)**⁸, realizat Avocatul Poporului, semnalează în privința P13, accentuând, în mod prioritar, problema supraaglomerării: „detenția în izolatoarele de urmărire penală, în special în Penitenciarul nr.13 nu reprezintă unica soluție demnă nici pentru persoană, nici pentru bugetul public. Este necesar de conștientizat faptul că insuficiența critică de spațiu pentru detenție este de natură să constrângă instituțiile penitenciare să găzduiască deținuții în condiții materiale necorespunzătoare”.
- (91) **Raportul privind respectarea Drepturilor și Libertăților Omului în Republica Moldova (2020)**⁹, realizat de instituția Avocatului Poporului semnalează în privința Penitenciarului nr. 13 – mun. Chișinău, reiterând și poziția unor ONG: „condițiile de detenție din penitenciarele Republicii Moldova, în special în Penitenciarul nr. 13, nu corespund standardelor minime de prevenire și combatere a torturii, tratamentelor inumane sau degradante. Un nou penitenciar care să substituie Penitenciarul nr. 13 urma să fie construit, însă lucrările de construcție a acestuia nici nu au început. Penitenciarele din Moldova sunt într-o stare dezastruoasă și supra-populată, inclusiv și din motivul aplicării excesive a arestării preventive”.

⁸ <http://www.parlament.md/LinkClick.aspx?fileticket=sx77oQxNwU4%3D&tabid=202&language=ro-RO>

⁹ <http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2021/04/Raport-2020-FINAL-RED.pdf>

- (92) În **Cauza MITROFAN c. Republicii Moldova**¹⁰ – reclamantul, deținut al Penitenciarului nr. 13 – mun. Chișinău, a invocat în fața CtEDO încălcarea art. 3 al Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale, exemplificând prin stări de fapt; „celula în care fusese deținut înregistra 26 m², fiind predestinată pentru detenția a 11 persoane. Celula nu era dotată cu sistem de ventilare, iar aerul intra doar prin câteva găuri făcute într-o plasă care acoperea fereastra. Temperatura din celulă era foarte joasă iarna și foarte înaltă vara, pereții și tavanul erau umezi, iar veceul nu era separat de restul celulei. În perioada primelor cinci luni de detenție, reclamantul nu a fost asigurat cu lenjerie de pat și a dormit pe o saltea goală. Deși a fost ulterior asigurat cu lenjerie de pat, totuși, aceasta era schimbată foarte rar. În celulă niciodată nu se făcea curățenie; salteaua era infestată cu paraziți și din această cauză reclamantul nu putea dormi. Lumina în celulă era de o intensitate redusă. Dușurile erau permise o dată pe săptămână, iar ziua în care făceau baie nu coincidea cu ziua în care li se schimba lenjeria, ceea ce însemna că nu puteau lichida insectele parazitare. Mâncarea era necorespunzătoare, de calitate proastă; porțiile nu corespundeau standardului stabilit prin Hotărâre de Guvern, în particular carnea, peștele, ouăle și produsele lactate arareori se distribuiau”. Nefiind combătute prin probe contrarii acuzațiile reclamantului, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat: reclamantul a fost deținut în condiții de suprapopulare, a suferit din cauza că celula sa era infestată cu paraziți și nici nu a beneficiat de norma minimă obligatorie de hrană prevăzută prin Hotărâre de Guvern. Prin urmare, în prezenta cauză, a avut loc încălcarea art. 3 al Convenției pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.
- (93) În **Cauza SAVCA c. Republicii Moldova**¹¹ – reclamantul, deținut al Penitenciarului nr. 13 – mun. Chișinău, a invocat în fața CtEDO încălcarea art. 3 al Convenției, exemplificând prin stări de fapt: „în celula în care acesta era deținut, fiecărui deținut îi revenea un spațiu de 2,5 m². Mâncarea era de o calitate rea, deținuții fumau, iar reclamantul era plasat alături de persoane condamnate pentru crime violente, care îl amenințau cu violență din cauza statutului său de ofițer de poliție. Deținuții nu erau asigurați cu lenjerie de pat, iar celulele erau infectate cu paraziți. Pe parcursul detenției sale, starea de sănătate a reclamantului s-a înrăutățit”. Nefiind combătute prin probe contrare acuzațiile reclamantului, CtEDO a constatat: dificultățile cu care s-a confruntat reclamantul au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art. 3 al CoEDO. În mod suplimentar **Curtea a notat cu îngrijorare repetarea problemelor în privința condițiilor precare de detenție în Penitenciarul nr. 13 din Chișinău. Aceasta susține că, în repetate rânduri, a constatat încălcarea art. 3 al Convenției în privința acestui Penitenciar, și din păcate, problema continuă să persiste. Prin urmare, Curtea îndeamnă autoritățile să ia măsurile necesare pentru înlăturarea acestei probleme sistemice.**
- (94) Avocatul Poporului amintește că, articolul 3 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale impune autorităților o obligație pozitivă care constă în a se asigura că orice persoană privată de libertate este deținută în condiții care sunt compatibile cu respectarea demnității umane, că modalitățile de executare a pedepsei nu supun persoana în cauză unei suferințe sau unei încercări de o intensitate care depășește

¹⁰ <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-115874>

¹¹ <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-161374>

- nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și că, ținând seama de cerințele practice ale detenției, sănătatea și bunăstarea persoanei sunt asigurate în mod corespunzător.
- (95) Condițiile precare din celulele nr.138,142,128 - suprapopularea, nefuncționarea sistemul de ventilație, prezența igrasiei, umiditate înaltă și miros înțepător în toate celulele, cablurile electrice neizolate, lipsa accesului luminii naturale, etc sunt contrare art.3 CoEDO.
- (96) Aceleași condiții se atestă și în celulele pentru deținerea minorilor nr. 160,162, 145- suprapopularea, nefuncționarea sistemul de ventilație, prezența igrasie, umiditate înaltă și miros înțepător în toate celule, cabluri electrice neizolate, blocuri sanitare deteriorate, ușa la veceu încovoiată, sunt contrare art.3 CoEDO.
- (97) În celula nr. 145 un minor a fost plasat de unul singur în celulă din considerente de securitate. Avocatul Poporului încurajează P13 să întreprindă toate măsurile impuse după caz pentru asigurarea securității minorului plasat în celula nr.145, investigarea și lichidarea problemelor cu care se confruntă acesta și plasarea lui cu ceilalți deținuți minori.
- (98) **Avocatul Poporului susține o asemenea inițiativă, constatând: plasarea comună a deținuților minori și adulți într-o instituție de deținere, indiferent de precauțiile amenajate, nu poate satisface condițiile de detenție standardizate prin norme internaționale și naționale, fiind recunoscut de altfel, situația vulnerabilă în care se află minorul aflat în curs de dezvoltare a personalității, dar și caracteristica acestuia „de a fi influențabil” de factorii externi. Prin urmare, pentru a evita duplicarea unor conduite imorale, pentru a cultiva simțul social și activ în comunitate, minorii țin a fi tratați într-o manieră specifică, îndepărtată de climatul tradițional carceral.**
- (99) Încurajarea modului de viață activ-educativ este un prim-instrument în combaterea fenomenelor anxioase, care în unele extreme, pot izbucni în frustrări și în agresuni.
- (100) În același, timp P13 urmează să **extindă activitățile ocupaționale pentru minori axate pe dezvoltare personală (leadership, comunicare, conflictologie, abilități personale, talente, discursuri motivaționale, programe de învățare online, deprinderi de viață, familie, gestionarea emoțiilor, lucrul în echipă, abilități IT, etc), animarea timpului liber, consiliere individuală și de grup (orientare și ghidare profesională, psihologică), psihoterapie, mentoring, coaching, etc, de până la soluționarea problemei privind transferul tuturor minorilor într-un spațiu de detenție specializat.**
- (101) Boxa de plimbare monitorizată ar putea fi comparată unei celule amplasate în exteriorul instituției. Mai mult prezența unor frânghii improvizate, a unor instalații asistă la consumarea unor acte suicidale. De altfel, membrii echipei de vizită sugerează înlăturarea acestor obiecte din incinta boxelor de plimbare. La fel, lipsa sistemului de monitorizare video a boxelor de plimbare complică modul de supraveghere al deținuților. Adicional, instituirea per viitor a unui asemenea instrument ar implica sporirea numărului de observatori disponibilizați pentru satisfacerea obligației.
- (102) Încăperea pentru prepararea hranei a fost modernizată prin procurarea unor noi echipamente/tehnică compatibile cu normele de siguranță. Totuși, este necesară de îmbunătățit calitatea hranei și diversificarea meniului.
- (103) În cazul deținuților predispuși spre automutilare, Avocatul Poporului consideră că implicarea membrilor familiei în stoparea tentațiilor auto-vătămătoare este, deopotrivă, utilă, de altfel, având un puternic mobilizator psihologic, dar și emoțional, sprijinul acordat de către rude este în putere de a lichida fenomenul anormal.

(104) Avocatul Poporului încurajează ANP și a P13 să întreprindă cât mai multe măsuri organizatorice pentru a aduce nivelul condițiilor de detenție la nivelul standardelor minime naționale și internaționale.

Urmare, a constatărilor în perioada vizitei, conducându-ne de prevederile art.24 a Legii nr.52/2014 cu privire la Avocatul Poporului (Ombudsmanul): -

PROPUNEM:

- 1) A lua act de constatățile și concluziile Raportului de vizită la P13 din 21 mai 2021;
- 2) A remite Raportul de vizită Administrației Naționale a Penitenciarelor și Penitenciarului nr.13 pentru reacționare conform competenței;
- 3) A plasa Raportul respectiv pe pagina web a OAP pentru informare și diseminare.

Executori:

Iurie DUBENCO

Consultant principal, Direcția prevenirea torturii OAP

/ semnat /

Diana MAZNIUC,

Consultant superior, Direcția prevenirea torturii OAP

/ semnat /

Coordonat:

Alexandru ZUBCO,

Șef direcție, Direcția prevenirea torturii OAP

/ semnat /